

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією
Кафедра педіатрії № 2

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Терапія та реабілітація»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

КЛІНІЧНИЙ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ПЕДІАТРІЇ
обов'язкова (клінічна практика)

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Терапія та реабілітація», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 30.10.2024р. №1549)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
професійна кваліфікація	Ерготерапевт
форма навчання	Денна
курс та семестр вивчення	II курс, 3 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на міжкафедральному засіданні:
кафедра фізичної та реабілітаційної медицини,
кафедра педіатрії № 1 із неонатологією,
кафедра педіатрії № 2
Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ (СУПЕРВІЗОРІВ)

Координатор практики від закладу освіти	Скріннік Євгенія Олександрівна
Прізвище, ім'я, по батькові викладача (супервізора), науковий ступінь, учене звання	Баранець Інна Володимирівна, доктор філософії, доцент Крючко Тетяна Олександрівна, д. мед. н., професор Мелащенко Олена Іванівна, к.мед.н., асистент Бубир Людмила Миколаївна, доктор філософії, асистент
Профайл викладача (викладачів)	Баранець І.В. (https://sport-health.pdmu.edu.ua/team) Мелащенко О.І. (https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/team) Крючко Т.О., Бубир Л.М. (https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/team)
Контактний телефон	(0532)69-70-94 Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини (05322) 68-74-28 Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією (0532) 60-64-91 Кафедра педіатрії № 2
Е-mail:	Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини sporthealth@pdmu.edu.ua Кафедра педіатрії № 1 з неонатологією pediatric1@pdmu.edu.ua кафедра педіатрії № 2 pediatric2@pdmu.edu.ua/
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/ https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/ https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОК

Обсяг:

Кількість кредитів / годин – 6 / 180 (4 тижні), із них:

Практика (год.) – 120

Самостійна робота (год.) – 60

Вид контролю - ПМК

Політика ОК

ОК «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії» – клінічна практика з ерготерапевтичного менеджменту у педіатрії метою якої є формування глибокого практичного досвіду надання послуг з ерготерапії пацієнтам/клієнтам дитячого та підліткового віку, формування компетентностей ерготерапевта базового рівня з фокусом на заняттєво-орієнтовану терапію та розвиток навичок управління ерготерапевтичними послугами; охоплює різноманітні стани та рівні обмежень здоров'я дітей та підлітків, що впливають на різні структури і функції тіла, і викликають різні обмеження заняттєвої участі.

Бази проведення клінічної практики:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КП Дитяча міська клінічна лікарня Полтавської міської ради;

ТОВ «ОРТОПЕД»;

КЗ «Інклюзивно-ресурсний центр Полтавської міської ради».

Практика запланована протягом 4-х тижнів (30 годин кожен).

Під час проведення клінічної практики ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти

Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>, Положення про організацію та проведення практики здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету

https://pdmu.edu.ua/storage/ft_nnmi_zo/docs/czjwtXkKQAUBRMjGTZJoc1DwOoUT0gWr2qKzo3Cc.pdf та Положення про організацію та проведення клінічного навчання/клінічної практики здобувачів освіти

<https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/practice/therapy-and-rehabilitation/property-medtwo/polozhennya-pro-klinichnoyi-praktiki>

<https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/practice/therapy-and-rehabilitation/property-medtwo/polozhennya-pro-klinichnoyi-praktiki>

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- дотримуватися затвердженого графіка проходження практики та виконувати визначені завдання;
- завчасно прибувати на базу практики та дотримуватися режиму роботи/перерв, встановлених на базі практики;
- відповідати вимогам дрес-коду та зовнішнього вигляду, прийнятим на базі практики;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних норм;

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку та етичні норми спілкування на базі практики;
- не залишати робоче місце (місце проходження практики) без погодження з супервізором від бази та/або координатора клінічної практики від закладу освіти;
- дотримуватися вимог щодо використання мобільних пристроїв під час виконання практичних завдань (за потреби – вимикати звук);
- сумлінно та відповідально виконувати доручені завдання, проявляти ініціативу в межах своїх повноважень і компетентностей;
- вести встановлену документацію практики (звіт) та своєчасно подавати її супервізору та координатору клінічної практики;
- прагнути глибоко та всебічно оволодіти професійними знаннями й уміннями, необхідними для майбутньої роботи ерготерапевтом;
- бути комунікативними, доброзичливими, дотримуватися корпоративної культури та бути відкритими до навчання й зворотного зв'язку;
- здобувачі освіти, які самостійно обрали базу КП, додатково:
 - o надають відношення (гарантійний лист) та копію ліцензії бази КП, з якою укладено договір, щоб підтвердити готовність бази КП надати можливість проходження та кваліфіковане керівництво КП (стосується лише закладів охорони здоров'я приватної форми власності);

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmBVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання завдань клінічної практики;
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- пропущені дні клінічної практики відпрацьовуються за додатковим графіком, узгодженим з координатором клінічного навчання.

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми практики або неявки на підсумковий контроль.

Оцінювання результатів клінічної практики проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згоден з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Визнання результатів, отриманих шляхом неформальної освіти. Процедуру визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами: <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Пререквізити і постреквізити ОК

Пререквізити. ОК «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії» базується на результатах навчання, досягнутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» або суміжними спеціальностями, базується на знаннях дисциплін «Ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії», «Детермінанти та промоція здоров'я».

Постреквізити. Опанування здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОК «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії» закладає основу для: ОК «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при

мультисистемній патології», може бути використаний при написанні КРМ. Здобуті знання формують розуміння принципів побудови індивідуальних програм ерготерапевтичного втручання, організації реабілітаційного процесу, комунікації в міждисциплінарній команді, а також уміння інтегрувати теоретичні знання у практичну діяльність відповідно до міжнародних стандартів доказової реабілітації.

Мета та завдання клінічної практики:

Метою клінічної практики є формування глибокого практичного досвіду надання послуг з ерготерапії пацієнтам/клієнтам дитячого та підліткового віку, формування компетентностей ерготерапевта базового рівня з фокусом на заняттєво-орієнтовану терапію та розвиток навичок управління ерготерапевтичними послугами; охоплює різноманітні стани та рівні обмежень здоров'я дітей та підлітків, що впливають на різні структури і функції тіла, і викликають різні обмеження заняттєвої участі.

Основними завданнями клінічної практики «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії» є:

Закріплення теоретичних знань та удосконалення практичних навичок здобувачів з ерготерапевтичної оцінки дітей із соматичними порушеннями;

формування навичок планування, реалізації та моніторингу індивідуальних програм ерготерапевтичного втручання;

вивчення сучасних принципів ерготерапії в неонатології;

вивчення сучасних принципів реабілітації при респіраторній, кардіоревматологічній, гастроентерологічній, алергологічній та нефрологічній, ендокринологічній, онкогематологічній патології дитячого віку;

опанування методів сенсорної інтеграції, адаптації середовища, формування навичок самообслуговування та толерантності до фізичних навантажень;

відпрацювання практичних навичок взаємодії з родиною дитини та членами міждисциплінарної команди;

формування у здобувачів розуміння етичних, психологічних і комунікативних аспектів роботи ерготерапевта в педіатрії;

розвиток клінічного мислення, критичного аналізу та застосування принципів доказової медицини в процесі реабілітації дітей.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє ОК

Інтегральна:

здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності у дітей з різними соматичними захворюваннями, що обмежують життєдіяльність, зокрема порушеннями заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією дітей з середовищем їх життєдіяльності; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.

Загальні:

ЗК 01. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні:

СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для дітей на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

СК 02. Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь дітей.

СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії у дітей.

СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно дітей різного віку з захворюваннями, що обмежують життєдіяльність

СК 05. Здатність вибирати або виготовляти на основі оцінювання, налаштовувати та навчати пацієнта/клієнта користуватися допоміжними засобами реабілітації для покращення заняттєвої участі, функціональної мобільності та пересування у громаді.

СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності універсального дизайну.

СК 07. Здатність застосовувати поглиблені знання та критичне розуміння наукового процесу, застосовувати етичні принципи, усталені та новітні дослідницькі методології та парадигми для систематичного збору, критичного оцінювання, звітування та інтеграції даних наукових досліджень у практичну діяльність.

СК 08. Здатність застосовувати поглиблені знання і розуміння норм, процесів і навичок щодо супервізії асистентів ерготерапевта, професійної та міжпрофесійної співпраці на засадах національних регуляторних документів.

СК 09. Здатність застосовувати поглиблені знання та навички менеджменту, лідерства, фінансового планування та маркетингу для ефективної організації та оптимізації процесу надання реабілітаційної допомоги дітям різних вікових груп з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

СК 10. Здатність вирішувати складні етичні дилеми на основі поглибленого розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності для вирішення заняттєвих проблем дітей різних вікових груп з патологіями, що обмежують життєдіяльність, пропагувати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

СК 11. Здатність застосовувати високоспеціалізовані знання і навички професійного та академічного спілкування, для ефективної передачі інформації про ерготерапію та результати ерготерапії як у рамках міждисциплінарної взаємодії, так і у широкому національному та міжнародному контексті.

СК 12. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги, на різних етапах надання реабілітаційної допомоги як у закладах охорони здоров'я, так і закладах освіти, соціальної політики та соціального захисту.

СК 13. Здатність здійснювати критичну саморефлексію на високому рівні, вдосконалювати професійну ідентичність, визначати потреби і стратегії для поглиблення власних професійних знань з ерготерапії та її процесу на основі національних вимог до безперервного професійного розвитку та демонструвати самостійне, автономне навчання на національному та міжнародному рівнях.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє ОК

ПРН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти

популяризації здорового способу життя дітей різного віку на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

ПРН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність та визначати доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії.

ПРН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

ПРН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії.

ПРН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем.

ПРН 06. Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного оцінювання та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження або завершення реабілітації.

ПРН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

ПРН 08. Враховувати засади заняттєвої та соціальної справедливості для планування процесу ерготерапії у широких, спеціалізованих та нових сферах практичної діяльності з метою вирішення комплексних заняттєвих проблем дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

ПРН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності навчання, дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом.

ПРН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності навчання, дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом.

ПРН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної активності цих дітей.

ПРН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

ПРН 13. Застосовувати усталені та новітні дослідницькі методи для планування, проведення аналізу та звітування про результати наукових досліджень у сфері ерготерапії з урахуванням актуальних суспільних та професійних викликів, етичних стандартів, відповідальності за розповсюдження та трансляцію наукових знань у різних контекстах професійної практичної діяльності.

ПРН 14. Застосовувати поглиблені знання і розуміння норм, процесів і навичок щодо супервізії асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів, професійної та міжпрофесійної співпраці на засадах національних регуляторних документів.

ПРН 15. Виконувати обов'язки супервізора асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів у практичній діяльності на засадах національних регуляторних документів.

ПРН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування клієнтів/пацієнтів до фахівців інших спеціальностей.

ПРН 17. Визначати, аналізувати та оцінювати вплив контекстуальних чинників, регуляторних документів, соціоекономічних, політичних, географічних та демографічних факторів, динаміки міжособистісної командної взаємодії на процес надання реабілітаційних послуг.

ПРН 18. Застосовувати поглиблені знання та навички менеджменту, лідерства, стратегічного планування та маркетингу для генерування інноваційних підходів та підприємницьких рішень до організації та оптимізації

процесу надання реабілітаційної допомоги окремим особам, групам, популяціям чи спільнотам.

ПРН 19. Застосовувати поглиблене розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, реабілітаційних маршрутів для вирішення заняттєвих проблем дітей різного віку з патологіями, що обмежують життєдіяльність.

ПРН 20. Брати на себе відповідальність за визначення та ефективно вирішення складних етичних дилем, демонструвати доброчесність і відповідальність, сприяти створенню антикорупційного середовища, пропагувати стандарти доброчесності, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції, відстоювати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

ПРН 21. Здатність пропагувати цінності та філософію ерготерапії, відстоювати інтереси професії, передавати інформацію стосовно процесу ерготерапії, пояснювати сенс та внесок ерготерапії та науки про заняттєву активність в загальне благополуччя та добробут суспільства.

ПРН 22. Ефективно і вчасно документувати процес і результати різних форм ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги у різних сферах професійної діяльності ерготерапевта та у спосіб, зрозумілий для клієнтів/пацієнтів, представників сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, соціального захисту та інших стейкхолдерів.

ПРН 23. Здатність безперервно вдосконалювати високий професійний рівень для поглиблення власних знань ерготерапії та її процесу на основі національних вимог до безперервного професійного розвитку та демонструвати самостійне, автономне навчання на національному та міжнародному рівнях.

ПРН 28. Надавати послуги у сфері ерготерапії окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання:

по завершенню проходження практики здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- особливості розвитку дітей різного віку, вікові норми фізичного, когнітивного, сенсорного та соціального розвитку;
- патогенез і клінічні прояви найбільш поширених соматичних захворювань (респіраторних, кардіоревматологічних, гастроентерологічних, алергологічних, нефрологічних, ендокринних, онкогематологічних, неонатологічних) у дітей різного віку та підлітків;

- принципи реабілітаційного менеджменту дітей у мультидисциплінарній команді відповідно до міжнародних стандартів та положень МКФ для дітей і підлітків (МКФ-ДП);
- моделі втручання, процес ерготерапевтичного оцінювання, планування, реалізації та моніторингу результатів;
- методи проведення ерготерапевтичної оцінки дитини, включно з аналізом активності, середовища, сенсорного профілю та рівня участі;
- основні інструменти і тести для визначення функціональної незалежності, моторних, когнітивних та соціально-комунікативних навичок дитини;
- принципи формування та реалізації індивідуального плану ерготерапевтичного втручання, розробку коротко- та довгострокових цілей;
- методи адаптації фізичного, навчального та ігрового середовища відповідно до потреб і можливостей дитини;
- принципи сенсорної інтеграції, розвитку дрібної моторики, навичок самообслуговування, організації навчальної та дозвільної активності;
- основи комунікації з дитиною та її сім'єю, етичні, правові та психологічні аспекти професійної взаємодії;
- методи профілактики вторинних ускладнень і підвищення якості життя дітей із хронічними соматичними захворюваннями;
- стандарти ведення ерготерапевтичної документації, вимоги до звітності, планів і протоколів втручання.

ВМІТИ:

- проводити ерготерапевтичне опитування дитини та її сім'ї, збирати дані анамнезу з урахуванням вікових і психологічних особливостей;
- використовувати стандартизовані тести, спостереження та клінічне інтерв'ю для оцінювання функціонального стану дитини;
- аналізувати результати оцінки, визначати основні ерготерапевтичні проблеми, формулювати цілі втручання та визначати пріоритети реабілітаційного процесу;
- розробляти індивідуальні програми ерготерапевтичного втручання, що охоплюють рухову, когнітивну, сенсорну, соціальну та емоційну сфери розвитку дитини;
- реалізовувати програми ерготерапії для дітей із респіраторною, кардіоревматологічною, гастроентерологічною, алергологічною, нефрологічною, ендокринологічною та гематологічною патологією;
- застосовувати методи сенсорної інтеграції, навчання навичкам самообслуговування, розвитку дрібної моторики, соціальної адаптації та навчальної діяльності;

- адаптувати середовище дитини (житлове, освітнє, ігрове) із використанням принципів ергономіки, універсального дизайну та безпеки;
- використовувати допоміжні засоби (технічні, навчальні, ігрові) для підтримки функціональної незалежності дитини;
- проводити освітню та консультативну роботу з родиною щодо підтримки активності, безпеки, саморегуляції та догляду за дитиною;
- працювати в складі мультидисциплінарної команди, комунікувати з лікарями, фізичними терапевтами, психологами, педагогами для узгодження втручань;
- оцінювати динаміку стану дитини, визначати ефективність втручання, вносити необхідні корективи в програму реабілітації;
- вести ерготерапевтичну документацію (план втручання, карту оцінювання, звіт про результати), дотримуючись етичних і правових норм;
- демонструвати навички клінічного мислення, саморефлексії, відповідальності й професійної поведінки в роботі з дітьми та їхніми родинами;
- дотримуватись принципів доказової реабілітації, використовувати сучасні джерела інформації та цифрові інструменти у професійній діяльності.

Зміст клінічної практики

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин	Зміст практичної підготовки
1	Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії: структура, етапи та роль у системі охорони здоров'я	6	Місце ерготерапевта в мультидисциплінарній команді. Етапи процесу: направлення, оцінка, постановка цілей, втручання, моніторинг. Особливості менеджменту при гострому/підгострому/хронічному перебігу.
2	Фізичний розвиток дитини та оцінка показників	6	Закономірності росту, періодичність ростових процесів. Антропометрія/соматометрія: методика вимірювань. Антропометричні стандарти й індекси. Статична та моніторингова оцінка, інтерпретація гармонійності розвитку.
3	Соматоскопія, постава і стопа. Порушення постави у дітей	6	Огляд тілобудови, ознаки правильної постави та дефекти. Візуально-діагностичне

			оцінювання порушень постави. Дослідження стопи, плантографія. Оцінка постурального контролю у функціональній діяльності, ергономічна адаптація навчального середовища, формування правильних рухових стереотипів.
4	Семіотика порушень фізичного розвитку. Надмірна вага й ожиріння у дітей	6	Клінічні прояви ожиріння. Вплив на заняттєву активність. Ерготерапевтична оцінка, цілі втручань. Побудова програми реабілітації залежно від форми ожиріння. Консультування сім'ї щодо способу життя.
5	Показники розвитку моторики та статички здорової дитини раннього віку	6	Етапи розвитку моторики, причини порушень, методи оцінки. Шкали: AIMS (Альберта), Motor Profile of Infants. Ознайомлення з оцінюванням загальних рухів Прехтля.
6	Психомоторний/нервово-психічний розвиток: рефлексивна та інтегральна оцінка	6	Складові нервово-психічного розвитку. Безумовні рефлексивні новонароджених (стійкі/транзиторні/установочні): методика визначення й оцінка. Інтегральна оцінка НІР: коефіцієнт розвитку (QD), інтерпретація, групи НІР. Моніторинг, раннє втручання, усунення труднощів розвитку.
7	Психоемоційний, соціальний, сенсорний і когнітивний розвиток та семіотика порушень	6	Ранні стадії психоемоційного розвитку; роль взаємодії з дорослими. Вікові особливості ВНД. Сенсорні функції (зір/слух/нюх/смак) і методи дослідження. Етапи когнітивного розвитку. DOTSA-Ch, обстеження когнітивних функцій. Rivermead (дитяча версія).
8	Ерготерапія у передчасно народжених дітей	6	Анатомо-фізіологічні особливості. Принципи виходжування. Раннє втручання в неонатологічному стаціонарі: позиціонування, розвиток навичок годування,

			адаптація і реабілітація.
9	Пологова травма: ушкодження м'яких тканин і кісток у новонароджених	6	Визначення та чинники пологової травми. Ушкодження ГКС-м'яза. Шкала болю NIPS. Позиціонування і пасивна корекція. Кефалогематома: диф.діагноз із пологовою пухлиною. Перелом ключиці: методи діагностики та ерготерапевтичні втручання.
10	Ерготерапія при пологовій травмі ПНС та інших неврологічних порушеннях у дітей	6	Моноплегія як наслідок травми ПНС (Ерба-Дюшена, Дежерин-Клюмпке, Керера): клініка, рання реабілітація. Інші неврологічні порушення (ЗПМР, нейром'язові захворювання, наслідки уражень ЦНС): підтримка незалежності, профілактика вторинних ускладнень, робота з сім'єю та командою.
11	Ерготерапія при захворюваннях ендокринної системи у дітей. Цукровий діабет	6	Етіологія/патогенез/клініка ЦД. Напрямки ерготерапії. Заняттєва активність як терапевтичний інструмент. Навчання самоменеджменту в повсякденній активності.
12	Ерготерапія в педіатричній онкогематології у дітей	6	Симптоми та методи лікування. Побічні ефекти/ускладнення хіміотерапії. Роль ерготерапевта в менеджменті симптомів. Втручання через гру, підтримка участі в ADL і навчанні.
13	Клінічне ерготерапевтичне оцінювання дитини з соматичною патологією з урахуванням МКФ-Д	6	Аналіз структур/функцій, активності/участі. Виявлення обмежень, ресурсів, факторів середовища. Формування індивідуального ерготерапевтичного діагнозу.
14	Ерготерапевтичний менеджмент респіраторних та алергологічних захворювань у дітей	6	Респіраторна патологія (астма, хрон. бронхіти, муковісцидоз): вплив на активність, оцінка витривалості/толерантності, планування втручань для участі в навчанні та грі. Алергологія (атопічний дерматит, риніт,

			харчова алергія): вплив симптомів на сон/режим/дієту, адаптація середовища, навчання сім'ї стратегіям підтримки участі.
15	Ерготерапевтичний менеджмент при кардіологічній та нефрологічній патології у дітей	6	Кардіологія (вроджені вади, кардіоміопатії): клінічні обмеження активності, оцінка безпечного навантаження, індивідуальний план участі. Нефрологія (гломерулонефрити, ХХН): вплив тривалого лікування на якість життя/самодостатність, адаптація навчальної та ігрової активності, підтримка якості життя.
16	Клінічний ерготерапевтичний підхід при гастроентерологічних захворюваннях та формування навичок самообслуговування (ADL)	6	Вплив симптомів на харчову поведінку та самообслуговування. Підтримка під час прийому їжі. Поетапне навчання ADL: оцінка самостійності, визначення обмежень, адаптація завдань і середовища, допоміжні засоби, навчання батьків, оцінка результатів.
17	Ерготерапія при ортопедичних і травматологічних патологіях дитячого віку	6	Кривошия, дисплазія кульшових суглобів, контрактури: функціональні наслідки. Адаптація самообслуговування та гри. Використання допоміжних засобів і ортезів.
18	Клінічний ерготерапевтичний менеджмент дітей з дитячим церебральним паралічем	6	Оцінка клінічної форми та ступеня неврологічних порушень. Планування довготривалого супроводу. Оцінка ефективності реабілітаційних втручань.
19	Адаптація середовища та допоміжні технології. Сімейно-орієнтований менеджмент	6	Домашнє та освітнє середовище, вибір допоміжних засобів, безпека та участь у програмах. Партнерство з сім'єю, навчання батьків, довготривалий супровід дитини під час втручання.
20	Комплексний аналіз клінічних випадків у педіатричній ерготерапії	6	Інтеграція клінічних даних та ерготерапевтичних рішень. Оцінка ефективності менеджменту. Рефлексія професійних дій.

Всього	120	
---------------	------------	--

Самостійна робота

№ п/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка до ПМК	6
2.	Опрацювання національних регуляторних настанов та документів, матеріалів, методик, що регламентують роботу ерготерапевта за місцем проведення практики	14
3.	Виконання індивідуальних завдань* (презентації, опис клінічних кейсів, написання есе тощо)/саморефлексія/неформальна освіта	20
4.	Написання звіту з практики	20
Всього		60

***Здобувач обирає виконання індивідуальних завдань або саморефлексію або долучається до неформальної освіти.**

Перелік практичних навичок

1. Характеристика суб'єктивного оцінювання та його складові в ерготерапевтичному обстеженні дітей.
2. Характеристика об'єктивного оцінювання та його складові в ерготерапевтичному обстеженні дітей.
3. Характеристика методики спостереження, та її складові в ерготерапевтичному обстеженні дітей.
4. Типовий алгоритм опитування при в ерготерапевтичному обстеженні дитини.
5. Основні складові методики збору анамнезу.
6. Оцінка ступеня функціональної незалежності дитини.
7. Оцінка за шкалою активностей у повсякденному житті дитини.
8. Оцінювання безумовних рефлексів новонароджених
9. Оцінювання больової, тактильної та температурної чутливості
10. Оцінювання м'язово-суглобового відчуття (пропріоцепція)
11. Діагностика дисфункції сенсорної інтеграції
12. Методика обстеження свідомості, аналіз отриманих результатів
13. Методика проведення простої та ускладненої пози Ромберга: методика проведення, аналіз отриманих результатів.

14. Шкала оцінки тяжкості та інтенсивності болю (Шкала оцінки болю (VAS)): методика проведення, аналіз отриманих результатів.
15. Модифікована шкала спастичності Ашфорт.
16. Оцінювання глибоких рефлексів верхньої кінцівки.
17. Оцінювання глибоких рефлексів нижньої кінцівки.
18. Визначення сили м'язів верхньої кінцівки.
19. Тест функції руки Джебсена-Тейлора.
20. Опитувальник PEDI - Pediatric Evaluation Disability Inventory для кількісного визначення дитячої неповносправності
21. Позичіонування дитини лежачи на животі
22. Позичіонування дитини сидячи у візку
23. Позичіонування дитини у ліжку.
24. Позичіонування новонароджених і передчаснонароджених у ліжку
25. Шкали оцінки функції руки: методика проведення, аналіз отриманих результатів. Опитувальник ABILHANDS-Kids - питання для оцінки функції руки у дітей
26. Заходи ерготерапевтичного впливу щодо відновлення функції руху.
27. Заходи ерготерапевтичного впливу щодо відновлення сили м'язів.
28. Заходи ерготерапевтичного впливу щодо відновлення функції координації рухів.
29. Оцінка повсякденної активності – шкала Activities of Daily Living: методика проведення, аналіз отриманих результатів.
30. Ерготерапевтичні стратегії підтримки активності дітей з бронхіальною астмою та хронічними захворюваннями легень.
31. Клінічні обмеження при кардіологічних захворюваннях у дітей та принципи адаптації активності.
32. Ерготерапевтичний менеджмент при гастроентерологічних захворюваннях дитячого віку.
33. Особливості ерготерапевтичних втручань при нефрологічній патології у дітей.
34. Клінічні особливості перебігу порушень постави у дітей та практичні аспекти ерготерапії.
35. Ерготерапевтичний менеджмент при кривошії у дітей.
36. Ерготерапевтичний підхід при дисплазії кульшових суглобів.
37. Адаптація повсякденної діяльності при ортопедичних та травматологічних порушеннях у дітей.
38. Принципи клінічного ерготерапевтичного менеджменту дітей з ДЦП.
39. Ерготерапевтичний менеджмент при інших неврологічних та нейром'язових захворюваннях у дітей.

- 40.Формування та відновлення навичок самообслуговування у дітей з хронічною патологією.
- 41.Поетапне навчання навичкам ADL у клінічній ерготерапевтичній практиці.
- 42.Адаптація завдань відповідно до клінічного стану та функціональних можливостей дитини.
- 43.Роль адаптації середовища у клінічному ерготерапевтичному менеджменті.
- 44.Використання допоміжних технологій та ортезів у педіатричній ерготерапії.
- 45.Сімейно-орієнтований підхід у клінічному ерготерапевтичному менеджменті.
- 46.Освітня та соціальна інтеграція дітей з хронічними захворюваннями.
- 47.Оцінка ефективності ерготерапевтичних втручань та корекція плану лікування

Методи навчання:

- **Вербальні.** Основними видами словесної передачі знань у процесі вивчення ОК є пояснення, проблемний виклад, розповідь (приклади клінічних випадків і моделей організації допомоги в стаціонарі, амбулаторії, громаді та довготривалому догляді), навчальна дискусія та бесіда (обговорення етичних питань, клієнтоцентричності, підтримки автономії та гідності, взаємодії з родиною/доглядальниками і мультидисциплінарною командою). Вербальні методи спрямовані на формування клінічного мислення, професійної аргументації та системного бачення комплексної допомоги.

- **Наочні.** До цієї групи належать демонстрація схем МКФ, алгоритмів комплексного оцінювання, використання презентацій, клінічних чек-листів, прикладів документації, фото- і відеоматеріалів з організації безпечного середовища, а також демонстрація зразків допоміжних засобів і адаптацій для самообслуговування та мобільності. Наочні матеріали супроводжуються словесним коментарем, що підкреслює зв'язок між оцінюванням, прийняттям рішень, безпекою та результатами участі в повсякденному житті.

- **Практичні.** Методи практичного навчання включають відпрацювання навичок інтерв'ю та збору заняттєвого профілю, проведення функціонального оцінювання, аналіз клінічних кейсів із формуванням індивідуалізованого плану ерготерапевтичного менеджменту, тренування стратегій енергозбереження та дозування активності, підбір і налаштування допоміжних засобів, адаптацію домашнього середовища, навчання клієнта та доглядальників. Суть методів полягає у багаторазовому відпрацюванні алгоритмів оцінювання, планування й координації допомоги, розвитку клінічної аргументації та рефлексії професійної відповідальності, що забезпечує формування стійких практичних компетентностей ерготерапії.

Форми та методи оцінювання

Методи контролю:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- практична перевірка;
- перевірка практичних навичок;
- самооцінка.

Форми контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК) у вигляді захисту звіту з клінічної практики

Оцінювання відбувається відповідно до «Положення про організацію і методiku оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf та «Положення про організацію та проведення клінічної практики здобувачів освіти» <https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/practice/therapy-and-rehabilitation/property-medtwo/polozhennya-pro-klinichnoyi-praktiki>

Методичне забезпечення

1. Силабус ОК
2. Алгоритми для оволодіння професійними вміннями та навичками.
3. Тестові завдання для самоконтролю.
4. Шкали та опитувальники для відпрацювання навичок.

Рекомендована література

Базова

1. American Occupational Therapy Association. *Occupational Therapy Practice Guidelines for Children and Youth Ages 5-21 Years*. Bethesda (MD): AOTA Press; 2020.
2. American Occupational Therapy Association. *Occupational Therapy Practice Guidelines for Early Childhood: Birth–5 Years*. Bethesda (MD): AOTA Press; 2020.
3. O'Brien J-C, Kuhaneck H, editors. *Case-Smith's Occupational Therapy for Children and Adolescents*. 8th ed. St Louis (MO): Mosby/Elsevier; 2020.
4. Б. Долинський, Б. Буховець, О. Погорелова. Фізична терапія. Ерготерапія : навчальний посібник. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 208 с.
5. Клінічна педіатрія: підручник. Дудник В. М. Андрікевич І.І., Мантак Р. І.

- Вінниця: Нова книга, 2021. - 648 с.
6. Мангушева О.О. Короткий термінологічний словник ерготерапії. ГО «Українське товариство ерготерапевтів»; 2021. 17 с.
 7. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я дітей та підлітків: МКФ-ДП / ВООЗ 2001. / Затверджено Наказ МООЗУкраїни 23 травня 2018 року № 981 Електронний ресурс: https://moz.gov.ua/uploads/2/11374-9898_dn_20181221_2449.pdf
 8. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2020. - 400 с.
 9. Педіатрія : у 3-х т. Т. 1 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акрид (загальна педіатрія, кардіологія, респіраторна патологія, ревматологія) / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзаря А. В., Валіуліса А., Дмитрієва Д. В.. — Вінниця : Нова Книга, 2022. - 656 с. : іл.
 10. Педіатрія : у 3-х т. Т. 2 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. (гастроентерологія, нефрологія, імунологія, генетика, дерматологія, інфекційні хвороби, гематологія, онкогематологія) / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзаря А. В., Валіуліса А., Дмитрієва Д. В. — Вінниця : Нова Книга, 2023. - 712 с. : іл
 11. Педіатрія: підручник 3-є видання (перероблене і доповнене) / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін. - Київ: ВСВ «Медицина», 2021. - 224 с.
 12. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник. 2-е видання. / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. - Київ: ВСВ «Медицина», 2023. – 328 с.
 13. Похилько ВІ, Цвіренко СМ, Чернявська ЮІ. Алгоритм виконання маніпуляцій у неонатології. Навч. пос. для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Полтава: ТОВ «Миргород», 2021. 108 с.
 14. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології. Навчально-методичний посібник. Крючко Т.О., Таняньська С.М., Коленко І.О., Кузьменко Н.В., Педченко Т.О. - Киев: ВСВ «Медицина», 2022. - 156 с.
 15. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.

16. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Допоміжна

1. American Occupational Therapy Association. *Occupational Therapy's Commitment to Diversity, Equity, and Inclusion*. Bethesda (MD): AOTA Press; 2020.
2. Bowyer P, Cahill S, editors. *Infant and Child Feeding and Swallowing: Occupational Therapy Assessment and Intervention*. 2nd ed. Bethesda (MD): AOTA Press; 2022.
3. Cahill S M, Beisbeir S. *Occupational Therapy Practice Guidelines in Children and Youth Ages 5-21 Years*. American Journal of Occupational Therapy. 2020;74(Suppl 4):7404397010.
4. Cochrane Library. [Internet]. Available from: <https://www.cochrane.org/>
5. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available from: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
6. Альтернативні підходи до етіологічної терапії бактеріальних респіраторних інфекцій/ Абатуров О.Є., Крючко Т.О. – Дніпро: ЛПРА, 2020. - 196 с.
7. Гастроентерологія дитячого віку: навчально-методичний посібник /О.Г Шадрин, Г.О. Ляшенко, Ю.Г. Резніченко. – Запоріжжя: Просвіта, 2020. – 202 с.
8. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник. 2-е видання / О.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. — Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 624 с.
9. Етіологічна терапія бактеріальних пневмоній у дітей: навчально-методичний посібник/ за ред. проф. О.Є. Абатурова/ О.Є. Абатуров, Т.О. Крючко, О.О. Афганова, А.О. Нікуліна, Н.М. Токарева. Дніпро: ЛПРА, 2020. - 116 с.
10. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Вінниця: Нова книга, 2020. - 320 с.
11. Лікування та профілактика Covid-19. Охорона психічного здоров'я в умовах пандемії: навчальний посібник// проф. О.Є. Абатурова, проф. С. О. Крамарьова, проф. Л.М. Юр'єва – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020. – 252 с.
12. Моделі ерготерапії. [Internet]. Available from: <https://ottheory.com/theories-and-models>
13. Нервово-психічний розвиток дітей раннього віку : метод. вказ. для

- студентів 3-го курсу мед. фак-тів / упоряд. Т.В. Фролова, Н.Ф. Стенкова, І.І. Терещенкова, І.Р. Сіняєва. – Харків : ХНМУ, 2020. – 36 с.
14. Основи електрокардіографії / За ред. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.
15. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів. [Internet]. Available from: <http://wfot.org>

Інформаційні ресурси

1. Онлайн-курс Європейський досвід реабілітації новонароджених та малих дітей <https://doctorthinking.org/courses/newborn-eurorehab/>
2. Онлайн-курс Катамнестичне спостереження за новонародженими та немовлятами <https://doctorthinking.org/courses/katamnesis-newborn/>
3. Онлайн-курс Європейський досвід реабілітації новонароджених та малих дітей <https://doctorthinking.org/courses/newborn-eurorehab/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>
7. Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua/>
8. World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>
9. WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>
10. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

Євгенія СКРІННІК, ерготерапевт, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини

Тетяна КРЮЧКО, завідувач кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор ЗВО

Людмила БУБИР, доктор філософії, асистент кафедри педіатрії №2

Інна БАРАНЕЦЬ, доктор філософії, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини

Олена МЕЛАЩЕНКО, к.мед.н., асистент кафедри педіатрії № 1 із неонатологією